

F. t. l. om ændr. i l. om rettens pleje. (Vidner m. m.).

tvangsbøder, men finder dog, at adgangen til at anvende sådanne løbende bøder bør begrænses på tilsvarende måde som adgangen til at anvende forvaring. Ifølge stk. 1, nr. 4, kan løbende bøder derfor ikke i samme sag pålægges for længere tidsrum end 6 måneder, uafbrudt eller sammenlagt.

Bestemmelsen i § 17 i ikrafttrædelsesloven til straffeloven om inddrivelse og afsoning af tvangsbøder gælder kun for tvangsbøder fastsat ved dom eller ved afgørelse af administrativ myndighed og finder således ikke anvendelse på de i nr. 4 nævnte løbende bøder. Efter justitsministeriets opfattelse vil det være betænkeligt at give adgang til afsoning af disse bøder, ikke mindst under hensyn til, at der i stk. 1, nr. 5, er en direkte adgang til at anvende forvaring som tvangsmiddel. Man har derfor indskrænket sig til at bestemme, at de nævnte tvangsbøder kan inddrives ved udpantning, jfr. forslagets nr. 41.

Ifølge udkastets stk. 2, 3. pkt., skulle udgifterne ved forvaring af et vidne i henhold til udkastets stk. 1, nr. 4 (forslagets stk. 1, nr. 5) i overensstemmelse med gældende ret afholdes af vidnet efter reglerne om sagsomkostninger i straffesager. Bestemmelsen er ikke medtaget i forslaget, idet man har fundet det mindre rimeligt, at vidnet skal belastes med disse udgifter i de meget sjældne tilfælde, hvor forvaring anvendes som tvangsmiddel.

Til stk. 2. Udvalgets udkast indeholder intet om, i hvilken form afgørelsen om anvendelse af tvangsmidler skal træffes. Afgørelser, der pålægger bøde eller erstatning, må af hensyn til muligheden for tvangsfuldbyrdelse træffes ved *kendelse*, jfr. § 1006 og § 489. Efter justitsministeriets opfattelse må det imidlertid foretrækkes, at afgørelse om anvendelse af tvangsmidler *i alle tilfælde* træffes ved en af grunde ledsaget kendelse.

Til § 184.

Til stk. 1. Ifølge § 182, stk. 1, i udvalgets udkast skal afhøring ske under fornøden hensyntagen til vidnet, og vildledende spørgsmål og spørgsmål, der lægger vidnet svaret i munden, bør undgås.

Den foreslåede bestemmelse har givet anledning til betydelig kritik, idet det navnlig er anført, at der bør være adgang til i et vist omfang at anvende suggestive („ledende“) spørgsmål, f. eks. under en afhøring om ubestridte emner, eller — efter en afhøring — for at sikre sig, at vidnet er blevet rigtigt forstået. Retsplejerådet har i anledning af kritikken udtalt, at kravene til afhøring af vidner næppe kan udtrykkes i en almindelig formel, der giver en rigtig og nyttig vejledning både for afhøring af egne og modafhøring af modpartens vidner, og som kan

finde anvendelse uanset vidnets evne og villighed til at udtrykke sig, men at der på den anden side ikke findes nogen tradition og næppe heller noget behov for opstilling i lovsform af detaljerede regler om afhøringer. Rådet har derfor henstillet, at bestemmelsen i udkastets § 182, stk. 1, affattes således: „Afhøringen skal ske på en sådan måde, at den er egnet til at fremkalde en tydelig og sandfærdig forklaring.“

I forslaget har man fulgt retsplejerådets indstilling.

Til nr. 14.

Til § 300.

Bestemmelsen svarer til den af udvalget i udkast B, nr. 13, foreslåede bestemmelse, idet stk. 3 dog er omformuleret, således at det klart fremgår, at tredjemand kan kræve sine udgifter ved fremlæggelse af dokumenter *forudbetalt* eller kræve stillet sikkerhed for udgifternes betaling.

Til nr. 17.

Bestemmelsen svarer til den af udvalget i udkast B, nr. 16, foreslåede. I overensstemmelse med forslagets nr. 9, § 174, er det dog klargjort, at hvor forklaringen skal afgives for en anden ret, sker det for en *underret*.

Til nr. 31, 40 og 59.

Forslaget ajourfører i overensstemmelse med udvalgets udkast de i § 419, 1. pkt., § 489, stk. 2, og § 1006, stk. 2, indeholdte henvisninger til reglerne om tvangsmidler over for vidner (forslagets nr. 9, § 178).

En række bestemmelser i retsplejeloven gør reglerne om tvangsmidler over for vidner anvendelige i andre tilfælde: § 206 — efter forslagets gennemførelse § 209 — (syns- og skønsmænd), § 300, stk. 2 — forslagets nr. 14, § 299, stk. 2 — (tredjemands editionspligt i borgerlige sager), § 456 l (parter i faderskabssager), § 660, stk. 2 (bointeressenter) og § 748, 3. og 4. pkt. — forslagets nr. 44, § 748, stk. 3 — (tredjemands editionspligt i straffesager). De førnævnte henvisninger til reglerne om tvangsmidler over for vidner må forstås således, at de også omfatter disse tilfælde.

Til nr. 41.

Bestemmelsen i § 596, stk. 1, nr. 2, om udpantningsret for den betaling, som i henhold til § 10 i lov om brandvæsenet i købstæderne af 21. marts 1873 tilkommer skorstensfejere, foreslås ophævet som overflødig. Loven af 21. marts 1873 er ophævet ved lov nr. 247 af 10. juni 1960 om brandvæsenet i